

Hvat snýr tað seg um ?

Eftirgeving og striking av skatti

Tað er ikki allur álíknaður skattur, ið verður inn-goldin. Sum nevnt í blaðnum í gjár, standa 248 milliónir av skatti úti. Ein partur av honum fer óivað at koma inn, meðan partur av eftirstøðu-milliónunum verður antin eftirgevin ella strikaður.

Eftirgeving. Skattalógin gevur landsstýrinum og kommunum heimild til at eftirgeva álíknaðum írestandi skatti ella at lækka hann.

Talan er um greinirnar 156 (landsstýrið) og 157 (kommunur). Myndugleikarnir kunnu eftirgeva heilt ella partvis, tá umstøðurnar 'tala almikið fyri tí', sum lógin sigur. Í grein 157 verður sagt, at fyri at kommuna skal kunna eftirgeva skatt, skulu fíggjarligu korini verða til hindurs fyri, at skatt-gjaldarin kann gjalda álíknaðu, írestandi upphæddina. Í hesum viðfangi verða nevnd sjúka, andlát, tungt hús, vinnuløysi ella onnur særstøk føri.

Umsókn um eftirgeving skal sendast landsstýr-inum og bygda(r)ráðnum.

Striking. Skattur, sum ikki er innkomin, fimm ár eftir, at hann er álíknaður, verður strikaður; hann er fyrnaður, sum tað eitur.

Skal hann ikki fyrnast eftir hetta, so skal skattavaldið fáa í lag eitt av hesum: 1) fáa skatt-gjaldaran at ganga undir sjálvboðna sátt, t.e. fáa hann at viðurkenna, at hann skyldar skattavald-inum pening; sáttin kann eisini umfata eina gjaldsavtalu; 2) royna at fáa hendur á áðgnini gjøgnum panting; og 3) rættarsøkja skuldaran eftir pengunum.

Verður eitt av hesum gjørt, so stendur kravið við næstu 20 árin. Forsømir skattavaldið at gera hetta innan fimm ár frá álíkingini, so er bert eitt at gera: staðfesta, at peningurin ongantíð kemur í landskassan. Við øðrum orðum: áðgn landskassans má strikast. Fleiri dømi eru um hetta síðst í sjeiti-árunum og fyrru helvt av áttáti-árunum.

Skattavaldið kann sum nevnt panta skuldara ella at selja ognir hansara á tvingisløvu fyri ógoldnan skatt. Um so er, at upphæddin, sum fæst við panting ella sølu ikki er nógmikið til at gjalda skattin, so nýðst skattavaldið at strika restina.

ówh

4,4 milliónir skattakrónur avskrivaðar

4,4 milliónir krónur hevur føroyska skatta-valdið mist í árunum 1984-1988; av hesum eru trýfjórðings millión krónur rentur.

Talan er um álíknaðan skatt, sum landsstýrið og kommunur hava gingið við til at eftirgeva eftir umsókn, og um skatt, sum verður strikaður, tí hann ikki fæst inn, - antin tí skattadeildin hevur forsømt at inn-heinta hann, so kravið er vorðið ov gamalt, ella tí skuldarin snøgt sagt ikki hevur verið førur fyri at gjalda (sí »Hvat snýr tað seg um?« aðrastaðni á síðuni).

1986 var burturúr versta ella besta árið, - alt eftir um tað verður sæð frá myndugleika-ella skuldara-síðu; tá vórðu 1,045 mill. kr. eftirgevin og 172.419 krónur strikaðar, - sam-talt 1,2 mill. kr.; aftrat hesum vóru rentur eftir-givnar og strikaðar, á-vikavist 162.000 kr. og 23.000 kr. ella samanlagt 185.060 kr. Samtalt mátti landskassin so av-skrivað 1,4 mill. kr. á

skattaroknskapinum í 1986.

Annar vísa tøluni, at bæði eftirgeving og strik-ing hava verið í minking eftirfylgjandi árin. Við

øðrum orðum: skatta-deildin og lands- og kommunustýri og skatta-deildin á Gjaldstovuni hava táttað í.

ówh

Striking og eftirgeving					
av skatti og rentum í lands- og kommunuskatti til og við október					
Talva 26					
Skattaárin 1984 til 1988					
Skattur		Rentur			
Skattaár	Eftirg.	Striking	Eftirg.	Striking	
1984	498.289,00	51.258,00	73.420,00	3.896,00	
1985	636.014,00	148.514,00	75.059,00	12.199,00	
1986	1.044.756,00	172.419,00	161.824,00	23.236,00	
1987	560.083,00	155.730,00	158.727,00	44.704,00	
1988	420.165,00	1.997,00	160.768,00	1.127,00	
I alt	3.159.307,00	529.918,00	629.798,00	85.162,00	
Eftirgeving/striking talt - skattur:		3.689.225,00			
Eftirgeving/striking talt - rentur:		714.960,00			
		4.404.185,00			

Skattaefirlætið er vorðið munandi minni seinnu árin, vísa tøluni
Kelda: Líkningarráðið

Líkningarráðið skal spara. Petur Alberg Lamhauge, stjóri:

Vit hava minni tíð til at grannskoða roknskapir

Líkningarráðið fer fram-yvir at hava færri fólk enn higartil. Orsøkin er, at fleiri eru í farloyvi og at fleiri leys stórv ikki fara at verða setti orsakað av sparikrøvum.

- Hetta hevur við sær, at tænastustøðið lækkar og at minni tíð verður til at grannskoða roknskapir, ið B-skattgjaldarar senda inn, sigur Petur Alberg Lamhauge, stjóri á Líkningar-ráðnum.

Hetta vil eisini siga, at tað heldur ikki verður gjørt til at fara ígjøgnum teir so av einlistum, sum ráðið gjarna vildi.

Petur A. Lamhauge sigur, at fleiri stórv eru ósett, tí tað var trupult at fáa fólk, meðan privatar fyri-tøkur kundu bjóða mun-andi hægri løn. Ráðið hevur tísil havt 'leys' fólk í starvi.

Nú tíðirnar versna, er gjørligt at fáa útbúgvíð fólk. Men tað verður av ongum, eins og heldur eingir avloysarar verða settir.

- Vit hava fingið álágt at spara, og tísil verða vit verri fyri enn higartil, sigur Petur A. Lamhauge.

ówh

Roknskapirnir, ið eru ein týðningarmikil partur av álíkingargrundarlagnum hjá B-skattgjaldarum, fara ikki at verða so væl nærlisnir, sum ynskiligt hevði verið

ówh

SKATTA LUFT

Skattaefirstøðurnar eru í veruleikanum knapt so stórar, sum almennu tøluni boða frá. Ein partur av skattinum er álíknaður eftir metnari inn-tøku.

Tá fólk ikki hava sent sjálvuppgávu og roknskap inn, so hevur Líkningarráðið mettt um inntøkuna og skatta eftir hesi áset-ing.

- Til í fjør settu vit hesa meting ríkiliga høga fyri at fáa fólk at reagera, sigur Petur Alberg Lamhauge, stjóri á Líkningar-ráðnum, og greiðir frá, at av hesi orsøk er partur av samlaðu eftirstøðuni óverulig.

- Tá fólk reagera, so verða verulig inntøkurnar gjørdar upp og lagdar til grund fyri endaligu álíkingini; tá metingin altíð hevur verið í hægri lagi, so er skatturin eisini altíð minkaður í nýggju álíkingini.

Ráðið hevur broytt mannagongd á hesum øki.

- Tey, sum ikki senda inn sjálvuppgávu og roknskap, verða straks sett fyri eini metnari inntøku, sum er realistisk. Sam-stundis fáa tey dag-bøtur, - 100 krónur um dagin.

Ein grundin fyri, at ráðið hevur broytt mannagongd er júst, at tað er óheppið, at tal-ið fyrri skattaefirstøður í landskassa-roknskapinum er mis-vísandi.

Petur Alberg Lamhauge veit ikki at siga, hvussu stórv partur av núverandi skrásettu eftirstøðunum er ó-veruligur.

Antin — ella —
ikki bæði

47.29	62.49	66.80,90
89.505	Telefon	106.186,00
96.000	Húsaleiga	156.000,00
62.490	Bilútreiðslur	103.872,89
25.873	El	25.411,00
88.456	Skrivstovuútreiðslur v.m.	61.093,27
9.285	Tryggingar	9.038,00
15.401	Ferðatúreiðslur	19.236,20
3.769	Viðlíkahald	71.921,62
31.090	Umboðan	9.505,95
5.261	Amboð undir 4000 kr.	3.448,00
0	Viðlíkahald EDV o. a.	7.880,00
0	Reingerð	2.084,05
0	Limagjald	5.006,83
36.897	Aðrar útreiðslur	23.048,75
4.012.731		4.302.345,26
60.147		323.586,10
Vinnigur áðrenn rentur og avskrivningar:		
Rentur:		
112.526	Rentuinntekur	79.602,75
0	Rentuinntekur (skattaðar)	867,64
49.032	Rentuútreiðslur	28.419,54
63.994		